

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Neumann Tibor ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek dr. Radovics Csilla ügyvéd által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt a Budaörsi Városi Bíróságon 11.P.22.399/2006. számon megindított, majd a Pest Megyei Bíróság 2008. április 24-én meghozott 9.Pf.29.091/2007/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes részéről 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 9.P.29.091/2007/5. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja;

kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek - együttesen - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében - a felperesek keresetének részben helytadva - megállapította, hogy a felperesek egymás között egyenlő arányban végrendeleti öröklés jogcímén megszerezték az ... hrsz-ú, a természetben ... szám alatti ingatlan $1/4-1/4$ eszmei hányadát a II. rendű alperes $1/2$ eszmei hányadának terhére. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

A jogvita elbírálása szempontjából jelentős, alábbi tényállást állapította meg:

... - a továbbiakban: örökhagyó - végintézkedés hátrahagyása mellett 1984. december 12-én hunyt el. Az 1984. május 10-én tett írásbeli magánvégrendeletbe foglalt végakarata az örökhagyónak az volt, hogy temetéséről a felperesek - keresztlányai - gondoskodjanak és meghagyta, hogy hova temessék, illetőleg kívánta,

hogy betegsége esetén, amennyiben lehetséges a lakásán gondozzák. A végrendelet értelmében „...ha hosszantartó ápolásra lenne szükség, úgy a rólam gondoskodó személy lesz az örökösöm. Amennyiben ebben keresztlányaim lesznek segítségemre és az ápolásomról gondoskodnak, úgy a lakásomban lévő ingóságaimat teljes egészében ők öröklik.” A végrendelet végén - nem folytatólagos írással - az a szöveg szerepel, hogy „ingatlanvagyonom nincs”.

Az örökhagyót a felperesek ápolták, családtagként kezelték, gondoskodtak a temetéséről. Az örökhagyó lakásában található ingóságokat - a hagyatéki eljárásban hozott hagyatékátadó végzés alapján - a felperesek örökölték meg végrendeleti öröklés jogcímén. 2003. januárjában egy közigazgatási eljárás során derült ki, hogy a perbeli ingatlan is az örökhagyó tulajdonát képezte, ezért póthagyatéki eljárásban a közjegyző azt ideiglenes hatállyal a törvényes öröklés rendje szerint az alpereseknek adta át.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperesek kereseti kérelme - amely szerint mint az örökhagyó általános örökösei, végrendeleti öröklés jogcímén megszerezték a perbeli ingatlan tulajdonát - csak részben megalapozott.

A II. rendű alperes keresetet elismerő nyilatkozatára tekintettel megállapította a felperesek 1/2-1/2 arányú tulajdonszerzését végrendeleti öröklés jogcímén. Nem találta viszont életszerűnek azt, hogy az örökhagyó az ingatlanvagyonáról elfeledkezett rendelkezni. A végrendelet szövegéből - megítélése szerint - egyértelműen kitűnik, hogy a felpereseket kizárólag a lakásában található ingóságok vonatkozásában nevezte meg örököseinek. Az örökhagyó pontosan tisztában volt a vagyoni helyzetével, ezért az utóbb előkerült vagyontárgyra a végrendelet hatálya már nem terjed ki.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és megállapította, hogy a felperesek az ... hrsz-ú ingatlan 1/2-1/2 eszmei tulajdoni hányadát szerezték meg végrendeleti öröklés jogcímén.

A másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett a „favor testamenti” elvének vizsgálata körében, hogy az örökhagyó végakarata az volt, hogy az őt ápoló személyek - amennyiben ezek a felperesek, akkor ők - legyenek az örökösei. Erre tekintettel úgy ítélte meg: téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az örökhagyó szándékosan hagyta ki az ingatlant a végrendeletéből. A bizonyítékok mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott: az örökhagyó a halála előtti időszakban nem emlékezett arra, hogy ingatlanvagyonra is van, ugyanakkor az örökhagyó a betegségében őt gondozó személyeket, a felpereseket tette meg általános örököseivé.

A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével tévesen jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy az örökhagyó a végrendeletében a felpereseket általános örököseinek nevezte meg.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték. Indokolásul előadták, hogy a jogerős ítélet megfelel a hivatkozott jogszabályoknak, az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadja.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. § (2) bekezdése és a Pp. 275. § (3) bekezdése együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási jogszabálysértés megvalósulása.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye (BH 2002. 29.)

A Legfelsőbb Bíróságnak abban a jogkérdésben kellett állástfoglalnia, hogy a másodfokú bíróság - az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával - helyesen jutott-e arra a következtetésre, hogy az örökhagyó végrendeleti akarata arra irányult, hogy a betegségében őt gondozó személyeket általános örököseivé tegye meg.

Az adott ügyben a másodfokú bíróság - a bizonyítékok ismételt egybevetésével és értékelésével - helyesen állapította meg a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényeket, körülményeket: döntését kellően megindokolta [Pp. 206. § (1) bekezdés, Pp. 221. § (1) bekezdés].

A Pp. 206. §-a megsértését csak a megállapított tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhatja meg. A másodfokú bíróság megalapozottan, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az örökhagyó a felpereseket általános örököseivé kívánta nevezni. Ezért őket, mint végrendeleti örököseket illeti - a Ptk. 599. § (2) bekezdése alapján - a perbeli ingatlan tulajdonjoga. A per során semmilyen adat, tény, vagy bizonyíték nem merült fel azzal kapcsolatban, hogy az örökhagyó a

hagyatékának egyes tárgyait a végrendeleti és törvényes örökösök között kívánta megosztani. Az I. rendű alperes állítását a per adatai nem támasztják alá. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy az I. rendű alperes az utolsó tíz évben az örökhagyót csak évente egy alkalommal látogatta meg, közöttük az ingatlanvagyon szóba sem került. Az általános örökös nevezését támasztja alá, hogy az örökhagyó a korábbi végrendeletében - 1977. évi - egyik testvérét mint törvényes örökösét kizárta. Ezzel szemben egyértelmű az a szándék a részéről, hogy azok a személyek legyenek az örökösei, akik őt ápolják. Az alperesek által sem vitásan a felperesek e kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek. A végrendelet értelmezésekor a legfontosabb szempont az örökhagyó tényelegetes akaratának legteljesebb érvényesülése, a „favor testamenti” elvének alkalmazása, melynek nem része az egyes végrendeleti intézkedések esetleges életszerűtlenségének vizsgálata.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő I. rendű alperest kötelezte a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdésére - a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2009. március 18.

Dr. Orosz Árpád sk. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné Dr. Ágh Bíró Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Szabó Julia sk. bíró

K.Gyné

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő